

Val la pena!

La fidelitat: Una força que
conquereix el temps

Andrés Cárdenas Matute

VAL LA PENA

LA FIDELITAT, UNA FORÇA QUE CONQUEREIX EL TEMPS

www.opusdei.org

Continguts

- Introducció
- Una força que conquereix el temps
- Beneït qui confia en el Senyor
- Per fer del temps un aliat
- De generació en generació
- En la seva puresa original, en la seva novetat radiant

Introducció

Fidelitat. Una paraula que podria aparèixer, a primera vista, com en tensió entre dos pols. Perquè, d'una banda, és evident que cap projecte gran —com el de la pròpia vida— no pot existir sense la capacitat de mantenir una direcció en el temps. Però, de l'altra, la paraula mateixa podria evocar en nosaltres, potser a causa d'un cert equívoc sobre el seu veritable sentit, una idea difusa d'immobilisme o rigidesa: com un blindatge davant de les novetats que sempre comporta la vida.

Jesús en resol la tensió en una de les paràboles de l'Evangelí, en anomenar «bo i fidel» cadascun dels servents que, en rebre uns diners del seu cap que se n'anava de viatge, no els amaguen per por, sinó que decideixen córrer el risc de sortir a negociar amb ells (cf. *Mt* 25, 14-30). Efectivament, aquests servents aconseguixen amassar certa fortuna, encara que al final de la paràbola veiem que al Senyor li importen poc els números. La fidelitat que hi lloa ha pres el millor d'aquests dos pols: els servents han dut a terme un projecte en el temps, sense defugir el vertigen de la història, invertint allò rebut en la pròpia felicitat i en la felicitat dels altres.

A la llum de la carta pastoral del prelat de l'Opus Dei sobre la fidelitat, del 19 de març de 2022, aquestes pàgines aborden alguns àmbits d'aquesta disposició del cor: començant per una perspectiva filosòfico-teològica i passant pel sentit del terme a la Bíblia, arribarem a alguns aspectes del desplegament de la vida personal i institucional al llarg de la història. El breu recorregut pels cinc capítols que conformen aquest llibre vol transmetre la convicció que viure la fidelitat, en paraules que sant Josepmaria solia repetir, «val

la pena». D'aquí ve el títol que aplega aquestes reflexions. Ser fidels val la pena, també perquè val totes les alegries del camí.

Andrés Cárdenas Matute (ed.)

[Torna als continguts](#)

Una força que conquereix el temps

«Qui no fa un cop d'ull al sol quan vespreja? Qui aparta la vista del cometa quan esclata? Qui no sent una campana que toca per algun fet?». Així reflexionava un poeta anglès del segle XVII en adonar-se que tantes coses de la nostra vida no són en realitat una cosa impersonal, com si sorgís d'un atzar sense rostre. Convençut que darrere de tot sempre hi ha algú, un *altre* involucrat, una relació, almenys oferta, conclouïa: «Ningú no és una illa sencera per si mateix (...). Per això mai preguntis per qui toquen les campanes: toquen per a tu».[1]

Espiral que és elevada entre dos

El terme *fidelitat* es fa servir en nivells molt diferents. Però el més rellevant és considerar la fidelitat «en la relació entre persones, en el seu aspecte més humanament profund: l'amor»[2]. Tots formem un teixit de relacions: el que ens ha acollit a la nostra arribada al món, i que ens sosté al llarg de la nostra existència. Ens necessitem els uns als altres: «Pel fet de ser animal social, un home deu naturalment a un altre tot allò sense el que la conservació de la societat seria impossible», diu sant Tomàs d'Aquino. I, si és veritat que el primer suport que requerim acostuma a ser de tipus material, o de supervivència, també ens hem d'afirmar mútuament en el nostre camí cap al futur, saber-nos part d'una mateixa cadena que s'estén cap endavant amb esperança. Per això, continua el sant: «La convivència humana no seria possible si uns no es fessin dels altres».[3]

Més que no pas per la consciència de la nostra dependència mútua, interpersonal, l'època actual es caracteritza per una cerca individual d'autonomia; preferim la il·lusió de ser totalment autosuficients a reconèixer-nos necessitats dels altres. Per això, un primer escull que hem de sortejar en parlar de fidelitat són les actituds que ens empenyen cap a l'aïllament, i que trobem més o menys dins nostre. De fet, encara més endins, descobrim que el nostre cor no se satisfà amb una vida absolutament autònoma, en solitud: «Cap vida humana no és una vida aïllada, sinó que s'entrellaça amb d'altres vides. Cap persona no és un vers solt»^[4].

Encara que hi ha algunes virtuts que no estan immediatament involucrades en la relació amb altres persones, com poden ser la fortalesa o la templança, hi ha virtuts que es troben només en les relacions. La fidelitat n'és una, ja que implica un moviment d'anada i tornada entre dos: suposa creure en algú; creure que té bones intencions cap a mi. Suposa construir la mateixa vida sobre la convicció que aquesta altra persona m'estima ara i ho continuarà fent en el futur. En aquest sentit, la fidelitat neix en un primer moment en l'altre; no depèn inicialment de nosaltres mateixos. Una virtut amb aquestes característiques, com es pot entendre fàcilment, ens allunya de la il·lusió de l'autosuficiència ens convida a una obertura humil que, com assenyala el Papa Francesc, «sempre té una quota de risc i d'agosarada aposta».^[5] Això no obstant, d'aquesta obertura en pot sorgir un moviment que, entre dos, a poc a poc, s'eleva en espiral cap a una vida compartida i feliç. Qui entra en aquesta dinàmica de la fidelitat està molt lluny d'haver arribat a la quietud d'una destinació; més aviat, inicia el vertigen del que està viu, el moviment de qui està en camí. «La fidelitat és com una força que conquereix el temps, no per rigidesa o inèrcia, sinó d'una manera creativa»^[6], i comptant que al costat hi ha algú de qui refiar-se.

Teresa de Jesús i Jesús de Teresa

En consultar els mitjans de comunicació, en revisar una enquesta o en tornar sobre les nostres experiències, podem sentir de vegades una certa nostàlgia de la felicitat senzilla però autèntica que

comporta la fidelitat. Notem la necessitat que torni a brillar en el matrimoni, en la família, en la relació amb Déu i, en general, en qualsevol mena de relació personal.^[7] Per fer-ho tenim l'ajuda del Senyor, i també les ganes de fer el bé que detectem en tantes persones, i en nosaltres mateixos: una fidelitat «que és lliure correspondència a la gràcia de Déu, viscuda amb alegria i també amb bon humor».^[8]

De vegades, tot això ens pot semblar un desig gairebé inabastable, quelcom que està per sobre de les nostres forces. I no ens falta una mica de raó: cadascú, si es té només a un mateix, és feble, ja que tenim els peus de fang; i, a més, la fidelitat només pot sorgir entre dos. Però és precisament l'experiència de la nostra debilitat la que ens prevé de fiar-nos únicament dels nostres bons desitjos o talents. Venen a ajudar-nos les paraules de sant Pau: «Em veig capaç de tot gràcies a aquell qui em fa fort» (*Fl* 4, 13). El Senyor, amb el seu amor ofert a nosaltres abans que el puguem demanar, passi el que passi i fem el que fem, s'entrega com a font de la nostra fidelitat a ell i a les altres persones.

Tanmateix, si pensem en l'experiència de la fidelitat de Déu en la nostra vida i en la vida de tantes persones, podríem dir que sí que podem confiar en nosaltres mateixos. Quantes vegades, potser sobretot en moments difícils, ens venen a la memòria records de la confiança que ha tingut el Senyor en nosaltres, començant pel nostre naixement —que siguem vius és una elecció seva—, per seguir amb el nostre baptisme i amb cada vegada que ens ha mostrat el seu amor, la seva proximitat i la seva llum en el nostre camí. Si bé l'elecció per part de Déu ha estat eterna, la seva confiança dipositada en nosaltres es va fent en el temps: al nostre interior va madurant la consciència que tenim d'aquest privilegi.

Quan, en canvi, volem ser fidels només amb les nostres forces, quan posem distància en aquesta relació que acull la fidelitat, deixem d'experimentar aquesta confiança en Déu. Llavors perdem la memòria dels dons rebuts, com els vinyataires que van oblidar que treballaven perquè l'amo va sortir a buscar-los, i no per mèrits propis

(cf. *Mt* 21, 33-46). Ens concentrem, llavors, en com són de costosos i insuficients els nostres esforços. A poc a poc poden anar apareixent les queixes, les fugides breus, la infidelitat en les coses petites. O una distància que també es pot insinuar de manera més encavalcada en l'acostumament a la vida amb el Senyor, en una lluita que busca tranquil·litzar la consciència en la tebiesa. Es perd la novetat de l'altre, la sorpresa del seu rostre, la creativitat que sempre requereixen les relacions personals.

Si podem ser fidels es perquè Déu confia en nosaltres. «El cristià no és mai un home solitari, ja que viu en un tracte continu amb Déu, que és al nostre costat i en el cel».^[9] Així, en aquest ambient de proximitat, és com han estat fidels els sants. De santa Teresa d'Àvila s'explica que un dia, quan era al Monestir de l'Encarnació, va baixar per les escales i va topar amb un nen que li somreia. Sorpresa de veure un nen petit dins del convent, li va preguntar: «I tu qui ets?». I el nen li va respondre amb una altra pregunta: «I qui ets tu?». La santa, admirada, va replicar: «Jo soc Teresa de Jesús». I el nen, amb un somriure, li va dir: «Doncs jo soc Jesús de Teresa».

Fidelitat de fills de Déu

«La virtut de la fidelitat està profundament unida al do sobrenatural de la fe, que arriba a ser expressió de la solidesa que caracteritza qui ha posat en Déu el fonament de tota la seva vida», escriu Benet XVI. «En la fe trobem, de fet, l'única garantia de la nostra estabilitat (cf. *Is* 7, 9), i només a partir d'aquesta podem també nosaltres ser veritablement fidels».^[10] Partint d'aquesta fidelitat de Déu, que precedeix la que volem per a nosaltres, podem enunciar ara tres àmbits en els quals podem enfortir la nostra fidelitat: experimentar l'alegria de pertànyer al Pare, en Crist, com a persones lliures; fer cada vegada més profunda la nostra identificació personal amb la seva voluntat, també personal, que és sempre un regal per a nosaltres, i viure la relació fraterna que sorgeix entre els qui volen ser fidels.

Primer, pertanyem a Déu; però no com a una cosa inerta, sinó com a éssers vius, com a persones lliures, capaces tant d'estimar com

d'obrir-se a l'amor d'un altre. I Déu se'ns ha ofert també personalment, en el seu amor trinitari. Per això volem conèixer-lo cada vegada més, per gaudir, patir, treballar i relacionar-nos amb els altres, sempre amarats d'una consciència viva de la nostra filiació divina. En aquesta clau interpretava sant Joan de la Creu el somni de l'escala de Jacob, com més pugem en el nostre coneixement i amor de Déu, més baixem a les profunditats de la nostra ànima.^[11] Conèixer cada vegada més Déu ens apropa a nosaltres mateixos, que som obra de la seva mà; i conèixer millor la seva creació, sobretot en nosaltres mateixos, ens pot omplir de sorpresa i amor cap ell. «Enamora't, i no *el* deixaràs»,^[12] escrivia sant Josepmaria en l'últim punt de Camí. El beat Àlvar complementava aquesta màxima, donant-li la volta: «No *el* deixis, i t' enamoraràs».^[13] El Senyor en té prou amb el nostre desig de seguir-lo de prop, de vegades a contrapel, per infondre en nosaltres desitjos renovats de mantenir el nostre cor enamorat.

En segon lloc, sabem que estimar Déu és, en realitat, un camí d'identificació amb Jesucrist, pel qual deixem que fructifiqui en nosaltres la seva confiança. Ara bé, per aconseguir-ho necessitem d'ell, perquè ningú no pot anomenar Pare a Déu, ni considerar-se fill seu, si no és en Jesucrist. Però, tot i que tots participem de la mateixa vida de Jesús, cadascú ho fa de manera personal. Déu ens ha concedit talents i virtuts particulars a cadascú, una personalitat única, una manera de veure el món que és només nostre. Per això, la fidelitat de cadascú a Déu no és quelcom uniforme, com treta d'un motlle, sinó que és personal, única, forjada en la mateixa vida. Per això no té sentit comparar-nos amb ningú, ni sentir-nos jutjats per ningú a partir d'esquemes fixos. «La fidelitat és fidelitat a un compromís d'amor, i és l'amor a Déu el sentit últim de la llibertat (...): "Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus, que soc benèvol i humil de cor, i trobareu el repòs, perquè el meu jou és suau, i la meva càrrega, lleugera (Mt 11, 29-30)».^[14]

Finalment, com a fills de Déu, tots som germans; tots, per tant, participem igualment de la seva paternitat divina: tots *ajudem* Déu en ser bons pares i bones mares dels altres. En realitat, no podem ser

autors solitaris de la nostra vida, sinó que som coautors amb les persones que ens envolten: “cada un, amb cura, pinta i escriu en la vida de l'altre”; som els protagonistes de la nostra història i, alhora, formem part de les dels altres, en el gran llibre de la vida. S'entén així que la fidelitat dels qui ens envolten depèn de la nostra; i viceversa: per contrarestar la nostra debilitat, tenim la fortalesa dels altres. I aquesta atenció i cura que comença per les persones de la nostra família, natural i sobrenatural, s'estén després als altres membres de l'Església i de tota la humanitat. Com que «ens interessin totes les ànimes de cent, totes cent»,^[15] estem disposats a servir a tots els que el Senyor posa en el nostre camí. I és precisament aquesta obertura del cor allò que referma la nostra fidelitat i la converteix en «una força que conquereix el temps».

Antonio Malo

---

[1] John Donne, *Devocions per a ocasions emergents*, Meditació XVII.

[2] Mons. Fernando Ocariz, *Carta pastoral*, 19.III.2022, núm. 1.

[3] Sant Tomàs d'Aquino, *Suma de teologia*, II-II, c. 109, r. 1.

[4] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 111.

[5] Francesc, ex. ap. *Amoris laetitia*, núm. 132.

[6] Guillaume Derville, «A la festa de san José: una fidelitat que es renova», a: opusdei.org.

[7] Se sol assimilar la «lleialtat» amb la «fidelitat»; no obstant això, la primera no necessàriament es basa en la confiança fundada en l'amor d'un altre, sinó en aspectes més propers a la justícia; per això, la «lleialtat» no sempre fa referència a una altra persona, sinó a idees, valors o institucions.

[8] Mons. Fernando Ocariz, *Carta pastoral*, 19.III.2022, núm. 4.

[9] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 116.

[10] Benet XVI, Discurs, 11.VI.2012.

[11] Cf. San Juan de la Cruz, *Noche oscura del alma*, II, 8, 5.

[12] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 999.

[13] Beat Àlvar del Portillo, *Carta pastoral*, 19.III.1992, núm. 50.

[14] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral*, 19.III.2022, núm. 8.

[15] Cf. Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 9.

[Torna als continguts](#)

Beneït qui confia en el Senyor

La fidelitat a la Sagrada Escripura

«*Hi-fi*»: aquesta és una de les característiques fonamentals que esperem d'un dispositiu per escoltar música. La *high fidelity*, alta fidelitat, és garantia que el so que reproduceix s'apropa molt a l'original. L'objectiu, tant del reproductor com de qui escolta, és poder tenir contacte amb el so inicial, amb el primer enregistrament, sense alterar-lo. És la fidelitat entesa com a exactitud, com la capacitat de mantenir una cosa intacta.

Tanmateix, en la cultura de l'antic Orient Mitjà, on va tenir lloc la revelació de Déu al poble d'Israel, la manera de comprendre la fidelitat té alguns matisos diferents. La fidelitat no s'associa a la precisió, sinó en altres aspectes com la solidesa, l'estabilitat o la permanència al llarg del temps; la confiabilitat, la lleialtat i la veracitat. En el llenguatge bíblic, la fidelitat també està estretament vinculada amb la misericòrdia paternal de Déu, un àmbit on no té gaire sentit parlar d'exactitud.

No com els altres déus

Si en la Sagrada Escripura busquem una definició completa de fidelitat, no la trobarem. En canvi, si acudim als llibres sagrats preguntant-nos qui és fidel, tant l'Antic Testament com el Nou ens responen de manera rotunda: fidel és Déu (cf. *Dt* 32, 4; *1 Co* 1, 9; *1 Ts* 5, 24 i altres). Què vol dir que Déu sigui fidel? Per què la fidelitat és una característica del Senyor tan repetidament afirmada?

D'una banda, el Déu d'Israel és fidel en contrast amb els déus dels pobles veïns. «Déu és el fonament de l'esperança; però no qualsevol déu».[1] Els mites pagans ens mostren déus que es comporten de manera voluble i capritxosa; de vegades són bons, de vegades són dolents, no se sap mai com reaccionaran. Per tant, no és raonable confiar-hi. A Egipte i Mesopotàmia, per exemple, era freqüent representar els déus amb forma de toro, lleó, àguila, drac o altres animals. En conseqüència, el culte a aquestes divinitats estava ple d'actituds que s'assemblen al que faríem davant d'una bèstia amenaçadora: satisfer-ne la gana, apaivagar-ne la còlera o, simplement, no interrompre'n el descans.

No passa així a Israel. La llei mosaica, per la seva part, prohibeix representar el Senyor amb figures de qualsevol mena (cf. *Ex* 20, 4; *Lv* 19, 4). El Déu d'Israel accepta sacrificis i ofrenes, però no ho fa perquè pateixi necessitat o perquè d'això en depengui el seu ànim (cf. *Sl* 50, 7-15; *Dn* 14, 1-27). Que el Senyor sigui fidel, en contrast amb els falsos déus, vol dir que no és capritxós ni inconstant, que podem intuir, d'alguna manera, com actuarà. Alhora, aquesta fidelitat no implica que el Senyor segueixi un patró uniforme de conducta o que la seva manera d'intervenir en la història sigui repetitiva. Déu és lliure, transcendent i sobirà, «és tot el moviment i tota la bellesa i tota la grandesa»,^[2] així que la seva fidelitat a l'aliança no exclou la novetat (cf. *Is* 43, 16-19). Ens pot sorprendre o desconcertar. Déu diu per boca del profeta Isaïes: «Les meves intencions no són les vostres, i els vostres camins no són els meus —oracle del Senyor—. Estan tan lluny els meus camins dels vostres, les vostres intencions de les meves, com el cel és lluny de la terra» (*Is* 55, 8-9). Déu sempre salva el seu poble, però no ho fa sempre de la mateixa manera. Per això «ell sempre pot, amb la seva novetat, renovar la nostra vida i la nostra comunitat i, encara que travessi èpoques fosques i febleses eclesials, la proposta cristiana mai no envelleix».^[3]

A més d'aquella diferència, una desviació freqüent de la relació dels homes amb Déu és la de voler-lo controlar o utilitzar-lo a discreció nostra. Per això, l'endevinació i altres pràctiques semblants estaven severament prohibides a Israel (cf. *Lv* 19, 26.31). Que Déu sigui fidel

a la seva paraula no vol dir que la seva manera de comportar-se sigui sempre idèntica i, per tant, predictable i controlable per part dels homes. Podem estar segurs que no deixarà mai d'estimar-nos, tot i que moltes vegades no sabem com. La seva lògica sempre supera la nostra. De vegades ens pot donar més del que havia promès, o pot complir una profecia d'una manera inusitada. La «fidelitat no té res d'estèril ni d'estàtic; és creativa».[4]

Un Déu «ric en misericòrdia i fidelitat»

La Bíblia afirma que el Senyor és fidel en contrast amb els falsos déus dels pobles veïns; tot i que, en realitat, el text sagrat ho afirma sobretot en contrast amb els éssers humans: «El Senyor, la glòria eterna d'Israel, no menteix ni es desdiu: ell no fa com els homes, que canvien de parer» (1 Sa 15, 29). A diferència de la nostra experiència humana, el Senyor diu sempre la veritat, no es retracta de les seves promeses: «Déu no és cap home, no pot mentir; no es pot desdir com es desdiu un humà. El que ell ha dit, podria deixar de fer-ho? Podria deixar de complir el que ell ha promès?» (Nm 23, 19). Només Déu és absolutament sòlid i fiable, en qui es pot construir amb la seguretat de no quedar defraudat. Per això, Benet XVI pot dir: «Mentre tot passa i canvia, la Paraula del Senyor no passa. Si les vicissituds de la vida fan que ens sentim perduts i sembla que s'esfondra tota certesa, tenim una brúixola per trobar l'orientació, tenim una àncora per no anar a la deriva».[5]

Explica el llibre de l'Èxode que, després del pecat del vedell d'or, Déu va renovar l'aliança amb el seu poble al Mont Sinaí. Llavors, abans d'entregar a Moisès per segona vegada les taules de la llei, Déu va passar davant seu dient: «El Senyor! El Senyor! Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor!» (Ex 34, 6). Aquestes paraules se solen considerar una segona revelació del nom de Déu, després de la que havia tingut lloc temps enrere, també amb Moisès. Aquesta descripció de com és Déu la trobem repetida, amb petites variants, en uns altres set passatges, de diversos llibres de l'Antic Testament.[6] Per això, diu sant Josepmaria: «Si repasseu les Santes Escriptures, hi veureu constantment la presència de la misericòrdia

de Déu (...). Quina seguretat ens ha de donar la commiseració del Senyor!». [7]

Tanmateix, Israel sap que el seu Senyor és compassiu i fidel no simplement perquè ho hagi dit a Moisès al Sinaí, sinó sobretot perquè el poble ho ha comprovat en la seva història, a la seva pell. Déu ha manifestat aquesta característica de la seva fidelitat no simplement declarant-la, sinó mostrant-la en les seves obres. Que Déu sigui fidel és una experiència de salvació que Israel viu al llarg del temps. «Senyor, tu ets el meu Déu, t'exalçaré i proclamare el teu nom, has dut a terme plans admirables —diu el profeta Isaïes—, fermes i segurs, decidits fa molt de temps» (*Is* 25, 1). Les obres de Déu en mostren la fidelitat; Israel és testimoni, una vegada i una altra, que la seva misericòrdia no desapareix davant les infidelitats humanes. «Que n'és, de bo, el Senyor! Perdura eternament el seu amor, és fidel per segles i segles» (*Sl* 100, 5), canta el salmista. I en un altre passatge: «Senyor, cantaré tota la vida els teus favors, d'una generació a l'altra anunciaré la teva fidelitat» (*Sl* 89, 2).

Santa Maria, en el Magníficat, expressa aquesta manera de ser de Déu, tan clar per a qui s'apropa a la història sagrada. La mare de Jesús lloa Déu per haver-se fixat en la seva humilitat, per haver fet coses grans en ella, «com havia promès als nostres pares; s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre» (*Lc* 1, 54-55). Deia sant Joan Pau II que «en el Magníficat, càntic veritablement teològic, perquè revela l'experiència del rostre de Déu feta per Maria, Déu no només és el Poderós, per a qui res no és impossible, com havia declarat Gabriel (cf. *Lc* 1, 37), sinó també el Misericordiós, capaç de tendresa i fidelitat envers tot ésser humà». [8]

Jesús és el compliment de les promeses

La fidelitat és un atribut que defineix Déu en la seva relació amb els homes, especialment amb el seu poble en virtut de l'aliança. I per descriure la força d'aquesta aliança, els profetes acudeixen a algunes imatges. Una d'aquestes és la del matrimoni, que trobem desenvolupada sobretot als llibres d'Osees, Jeremies i Ezequiel. Aquesta imatge ressalta la misericòrdia del Senyor, que està disposat

a perdonar i restablir l'aliança malgrat les infidelitats repetides d'Israel. Una altra imatge és la de la paternitat i maternitat. El llibre d'Isaïes la fa servir diverses vegades, de manera commovedora, per subratllar com Déu no abandonarà mai el seu poble: «Sió deia: “El Senyor m’ha abandonat, el meu Déu s’ha oblidat de mi”. El Senyor li respon: “Pot oblidar-se una mare del seu infantó, pot deixar d’estimar el fill de les seves entranyes? Però, ni que alguna l’oblidés, jo mai no t’oblidaria”. Et duc gravada a les palmes de les mans» (*Is* 49, 14-16).

Jesús recull tota aquesta herència de fidelitat i de misericòrdia, plasmada a l’Antic Testament, per revelar la continuació d’aquest obrar diví en la seva persona. Per això, davant la multitud, el Senyor fa eco amb el seu lament a aquell oracle d’Isaïes en el qual ens recordava que Déu mai no ens oblida: «Jerusalem, Jerusalem, que mates els profetes i apedregues els qui et són enviats! Quantes vegades he volgut aplegar els teus fills com una lloca aplega els seus pollets sota les ales, però no ho heu volgut!» (*Mt* 23, 37). A Jesucrist li dol la rebel·lia dels homes, la seva duresa de cor, davant la insistència —la fidelitat— de l’amor de Déu.

També inspirant-se en un passatge del profeta Isaïes en qui s’afirma que Israel és la vinya del Senyor (cf. *Is* 5, 7), Jesús resumeix la història de la fidelitat de Déu de cara a la infidelitat humana en relatar la paràbola dels vinyataires homicides (cf. *Mc* 12, 1-12). Allà, després dels rebutjos successius per prendre els fruits que li corresponien a través de diversos servents, l’amo de la vinya decideix enviar-hi el seu fill com a últim recurs. Però els vinyataires el maten. De la mateixa manera, l’arribada de Jesús, el Fill únic de Déu, i la seva mort a la creu, és la manifestació plena de la fidelitat i misericòrdia del Déu d’Israel; després d’enviar-lo perquè morís per nosaltres, Déu ja no pot fer res més gran (cf. *Hb* 1, 1-2).

Els apòstols, durant la seva predicació, eren conscients de la relació entre el misteri pasqual de Crist —la seva passió, mort i resurrecció— amb la fidelitat de Déu a les seves antigues promeses. Jesús és «l’Amén, el testimoni fidel i veraç» (*Ap* 3, 14), ens diu el llibre de

l'Apocalipsi. A la segona carta de sant Pau als Corintis, trobem la declaració més explícita sobre això: «Déu n'és testimoni fidel: la paraula que us adrecem no és ara sí, ara no. El Fill de Déu, Jesucrist, que hem anunciat entre vosaltres, tant jo com Siles i Timoteu, no ha estat mai ara sí, ara no: en ell només hi ha el sí! En Jesucrist, totes les promeses de Déu han trobat un "sí"» (2 Co 1, 18-20). I aquesta convicció ha passat a la fe de l'Església, que ha proclamat constantment que Jesús és el compliment fidel de tot el que Déu havia promès (cf. 1 Co 15, 3-4).

Si no som fidels, ell es manté fidel

A propòsit dels qui no van creure en Crist durant el seu pas per la terra, sant Pau s'expressa així, posant el focus en la grandesa del Senyor: «És que la seva infidelitat pot anul·lar la fidelitat de Déu? De cap manera!» (Rm 3, 3-4). En Déu podem posar la nostra confiança de manera plena. «Uns es fien dels carros, altres dels cavalls; nosaltres invoquem el nom del Senyor, el nostre Déu» (Sl 20, 8), diu el salmista, expressant la seva confiança en el Senyor més que en les estratègies humanes per a la batalla. «Qui és Déu sinó el Senyor? Quina roca hi ha, fora del nostre Déu?» (2 Sa 22, 32), diu la Sagrada Escriptura, en l'anomenat Himne de David. Només de Déu es pot afirmar que és la Roca en què recolzar-se sense por i buscar protecció. L'aplicació a Déu del terme «Roca» és tan freqüent en l'Antic Testament^[9] que de vegades es diu simplement «la Roca» i s'entén que s'està parlant d'ell.

En insistir en la fidelitat de Déu posant-la en contrast, moltes vegades, amb la inconstància dels homes, la Sagrada Escriptura no sembla que deixi gaire espai a la fidelitat humana. Però més que una visió pessimista sobre les forces humanes, es tracta d'una afirmació realista i profunda sobre la nostra poquesa davant la seva potència. Així es comprèn millor aquest dur oracle transmès per Jeremies: «Maleït l'home que confia en els homes i busca qui li faci de braç dret, mentre el seu cor s'allunya del Senyor. Serà com un matoll de l'Arabà que mai no tasta la pluja; viu en un desert xardorós, en una terra salabrosa que no es pot habitar. Beneït l'home que es refia del

Senyor, que posa en el Senyor la confiança! Serà com un arbre que arrela vora l'aigua, que enfonsa les arrels ran del torrent; no té por quan ve l'estiu, el seu fullatge es manté verd; no es neguiteja en anys de secada, no deixa de donar fruit» (*Jr 17, 5-8*).

El més important és comprendre que l'ésser humà no pot ser fidel en el mateix sentit en què ho és Déu. La resposta humana a la fidelitat del Senyor no és una conducta irreprotxable, sense fissures, sinó la fe (cf. *Gn 15, 6; Hb 11, 1*). De fet, en hebreu es fa servir el mateix verb per dir que Déu és fidel i per dir que un home creu en ell. El Nou Testament anomena «fidels» als qui creuen en Jesucrist i el segueixen (cf. *Act 10, 45*). El que el Senyor vol de nosaltres no és que siguem fermes i sòlids com ell, la qual cosa seria impossible, sinó que dipositem en ell tota la nostra confiança, com ho va fer Maria i com ho han fet els sants, «Déu compleix fidelment les seves promeses» (*Hb 10, 23*). I, sobretot, el Senyor vol que reconeguem les nostres ofenses i li demanem perdó. «Si afirmàvem que no tenim pecat, ens enganyaríem a nosaltres mateixos, i la veritat no estaria en nosaltres —assenyala la primera carta de sant Joan—. Però si reconeixem els nostres pecats, ell, que és fidel i just, ens els perdonarà i ens purificarà de tot mal» (*1 Jn 1, 8-9*). Encara que siguem pecadors, el Senyor no ens deixa mai sols. «Però encara que siguem infidels, ell continua fidel, ja que no pot negar-se ell mateix» (*2 Tm 2, 13*).

«La nostra fidelitat no és més que una resposta a la fidelitat de Déu. Déu que és fidel a la seva paraula, que és fidel a la seva promesa».^[10] Per això «la fe en la fidelitat divina dona força a la nostra esperança, malgrat que la nostra debilitat personal ens porti de vegades a no ser del tot fidels, en les coses petites i, potser, alguna vegada, en les grans. Llavors, la fidelitat consisteix a recórrer —amb la gràcia de Déu— el camí del fill pròdig».^[11] El més important sempre és tornar a qui compleix la promesa, tornar amb fe a la Roca que sempre ens espera.

Juan Carlos Ossandón

- [1] Benet XVI, enc. *Spe salvi*, núm. 31.
- [2] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 190.
- [3] Francesc, ex. ap. *Evangelii Gaudium*, núm. 11.
- [4] Benet XVI, Homilia, 12.IX.2009.
- [5] Benet XVI, Angelus, 12.XII.010.
- [6] Cf. *Nm* 14, 17-18; *Dt* 7, 9-10; *Sl* 86, 15; 145, 8; *Jl* 2, 13; *Jon* 4, 2 i *Na* 1, 3.
- [7] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 7.
- [8] Sant Joan Pau II, Audiència, 6.XI.1996.
- [9] Cf., per exemple, *Dt* 32, 4; *1 Sm* 2, 2; *2 Sm* 22, 2; *Sl* 19, 15; 28, 1; 71, 3; *Is* 17, 10; *Ha* 1, 12, i d'altres.
- [10] Francesc, Homilia, 15.IV.2020.
- [11] Mons. F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 19.III.2022.

[Torna als continguts](#)

Per fer del temps un aliat

De vegades n'hi ha prou amb llegir algunes pàgines de la vida de Jesús per sentir amb ell l'alegria i el cansament d'evangelitzar. Com aquell dia que va multiplicar els pans i els peixos per alimentar milers de persones. Després, aquella mateixa nit, s'aproparia a la barca dels deixebles caminant sobre l'aigua; i, quan finalment arribarien a Genesaret, curaria tots els malalts (cf. *Mt* 14, 13-36). Per als qui seguien Crist aquelles devien ser jornades inoblidables. El seu amor i el seu poder omplien els cors de la gent senzilla, dels qui es deixaven interpel·lar per la novetat que tenien al davant. Però també llegim que aquest no era el cas de tothom. Precisament aquells mateixos dies, alguns líders religiosos, aparentment preocupats per la fidelitat a Déu a través del compliment de mil preceptes externs, pregunten a Jesús: «Com és que els teus deixebles violen la tradició dels antics i no es renten les mans ritualment a l'hora de menjar?» (*Mt* 15, 2). És gran el contrast entre el que és senzill i el que és enrevessat. Els escribes acusen Jesús i els seus deixebles de ser infidels i descuidats en el seu tracte amb Déu. Però el Senyor aprofita l'ocasió per mostrar on és el nucli d'una vida autènticament fidel.

Una fidelitat a base de conversions successives

Una vida veritablement fecunda, per la qual Déu anomena algú «servent bo i fidel», no rau ni en les paraules soles ni en el mer compliment de preceptes externs, perquè totes dues coses es poden donar sense que hi hagi fidelitat veritable al cor. Jesús pren frases fortes del profeta Isaïes per expressar-ho: «Així, en nom de la vostra tradició, invalideu la paraula de Déu. Hipòcrites! Amb tota la raó Isaïes va profetitzar de vosaltres quan digué: “Aquest poble m'honora

amb els llavis, però el seu cor es manté lluny de mi. El culte que em donen és buit”» (Mt 15, 6-9). Quan es viu d’aquesta manera, explica Benet XVI, «la religió perd el seu significat autèntic, que és viure en escolta de Déu per fer la seva voluntat (...) i així viure bé, en la llibertat veritable; i es redueix a la pràctica de costums secundaris, que més aviat satisfan la necessitat humana de sentir-se bé amb Déu».[1]

Segurament, alguns d’aquells mestres de la llei, que ara vivien amb aquesta pietat externa i aquesta tendència a detectar les ensopegades dels altres, havien assaborit en la seva joventut l’experiència del Déu veritable. Segurament, en aquell moment llunyà, havien respost amb generositat, amb il·lusió veritable, a la insinuació fresca de compartir la vida amb Déu. Ho haurem considerat en més d’una ocasió, davant de passatges d’aquesta mena. Però, què va passar amb aquest primer amor? Certament, no es pot dir que aquells escribes fossin *fidels* només perquè no van deixar mai la seva professió de líders religiosos. Però llavors, què és la fidelitat?

Quan sant Josepmaria reflexiona sobre el tipus de relació que uneix un cristià amb l’Església, deixa clar que no es tracta d’un simple «quedar-se». No es tracta només de constar en els registres de les partides de baptisme, d’assistir a certes cerimònies i de figurar-hi simplement com a membre: «El cristianisme no és un camí còmode: no n’hi ha prou d’estar a l’Església i deixar que passin els anys. En la vida nostra, en la vida dels cristians, la conversió primera —aquest moment únic, que cadascú recorda i en el qual hom veu clarament allò que el Senyor ens demana— és important; però encara són més importants, i més difícils, les successives conversions».[2] La fidelitat veritable no té res de passiva: no és un simple «no ser fora», sinó que suposa una actitud viva, oberta a la novetat del temps, feta de «successives conversions». Per construir una vida fidel hem de tenir en compte que som éssers temporals, biogràfics: ens fem en el temps.

La falsa seguretat del que és immediat

El desig de comprendre en profunditat la realitat del temps ha captat l’atenció de pensadors i artistes, des de l’antiguitat fins als nostres

dies. En el cinema, per exemple, són moltes les històries que experimenten amb el temps: juguen amb una possibilitat hipotètica d'interrompre'l, de fer-lo avançar o de retrocedir-lo o, fins i tot, d'eliminar-lo. La durada és part del misteri de la vida humana. «El meu esperit s'ha enardit en desitjos de conèixer aquest enigma intricadíssim»,^[3] confessa sant Agustí. Aquesta relació amb el temps adquireix caires especials avui dia, en una cultura cada vegada més acostumada a la immediatesa. Davant de la possibilitat de viure «aquí i ara» tants aspectes de la nostra existència, des de la comunicació fins a l'obtenció de béns o emocions, es torna estrany, com inaccessible, tot el que requereix el pas del temps per fructificar, per desplegar la seva bellesa, per créixer. I la fidelitat es compta entre aquesta mena d'experiències.

Temps pot voler dir “oportunitat”, “desenvolupament”, “vida”..., però també “tardança”, “fugacitat”, “tedi”. Com es pot veure en el temps un aliat, més que un enemic? Com es pot veure en el temps el curs que Déu vol perquè creixi en nosaltres una vida feliç, plena de fecunditat, de companyia i de pau? La fidelitat, com que no és una emoció immediata ni un premi instantani, sempre està acompanyada de certa incertesa, d'indeterminació; sempre s'està fent. I això és bo, perquè sol·licita de nosaltres una actitud d'atenció constant; ens porta a ser sempre creatius en l'amor.

Com que es tracta d'un bé que sorgeix entre dues persones, la fidelitat sempre està exposada a la temptació de voler reemplaçar aquesta «incertesa positiva», que necessita temps, amb seguretats construïdes per nosaltres mateixos. Tot i això, en aquestes «seguretats» l'altre se sol quedar fora. Sí, ens podem veure temptats d'eliminar mentalment l'altra persona, per reemplaçar-la per una certesa immediata, aixecada a la nostra mida. És el que li passa de vegades al poble d'Israel en la seva relació amb Déu: la Bíblia mostra la fina línia que separa la fidelitat al Déu veritable de la idolatria, la fe en el que podem construir i controlar amb les nostres mans.

Impressiona l'escena del poble estimat per Déu que construeix una figura de metall per adorar-la. «Aleshores tot el poble es va treure les

arracades d'or de les orelles i les van portar a Aaron. Ell va recollir l'or que li presentaven i en va fer un vedell de fosa, que modelà amb el cisell. Ells exclamaren: "Aquests són els teus déus, Israel"» (*Ex 32, 3-4*). Què els va poder portar a una confusió així? Què els va fer pensar que havien estat abandonats per qui en realitat els havia rescatat i acompanyat al camí? La resposta ens la donen les mateixes pàgines de la Sagrada Escripura: ho van fer perquè «Moisés trigava a baixar de la muntanya» (*Ex 32, 1*). Els va traïr la seva urgència per accelerar els temps de Déu; es van deixar portar per la necessitat de tenir una assegurança a la mà, mesurable, quantificable, en lloc d'abandonar-se a la seguretat de la fe.

Què diferencia, llavors, la idolatria de la fidelitat? Adorem falsos déus quan ens deixem temptar per la cerca de seguretat; però no una seguretat basada en l'amor d'una altra persona, en el do que és l'altre, sinó una seguretat basada en l'autoafirmació: en la garantia que som capaços de tenir el control. Aquestes idolatries han trobat tantes variacions al llarg dels segles que ens separen d'aquell episodi del vedell d'or. Avui també adopten formes diverses: persones en les quals posem expectatives que només Déu pot curullar; la nostra carrera professional com a lloc en el qual podem aconseguir aplaudiments; una afició que s'emporta el temps que devem als nostres éssers estimats; o, fins i tot, aspectes de la nostra pietat que en algun moment ens van portar al Déu veritable.

En els moments de dificultat, quan el nostre interior s'agita i volem fugir del vertigen del temps, quan ens volem dir que importem, que no som insignificants, podem caure en la temptació de construir déus de metall. Llavors, *fidelitat* vol dir desemmascarar aquestes seguretats de cartró-pedra i posar la nostra confiança en Déu. «La fe és base de la fidelitat. No confiança vana en la nostra capacitat humana, sinó fe en Déu, que és fonament de l'esperança».[4]

Els afectes ens ajuden a conèixer la veritat

«La fidelitat inclou totes les dimensions de la nostra vida, ja que implica la persona en la seva integritat: intel·ligència, voluntat, sentiments, relacions i memòria».[5] Per això, Jesús reclami per a

Déu no només paraules, ni l'únic compliment de certs preceptes externs, sinó el cor: «El que jo vull és amor, i no sacrificis», diu en una altra ocasió, citant el profeta Osees (cf. *Mt* 9, 13). A la pregunta d'un fariseu sobre el manament més important, respon, també amb paraules de l'Esclusura: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb tot el pensament. Aquest manament és el més gran i el primer» (*Mt* 22, 37-38).

En les seves catequesis sobre l'Esperit Sant, sant Joan Pau II explicava com la tercera persona de la Trinitat «penetra i mobilitza tot el nostre ésser: intel·ligència, voluntat, afectivitat, corporeïtat, perquè el nostre “home nou” impregni l'espai i el temps de la novetat evangèlica».[6] El Senyor, precisament perquè anhela la nostra felicitat, no ens estima interiorment fracturats: s'entossudeix que visquem una relació transparent amb ell, integrant-hi cada vegada més la nostra intel·ligència, els nostres desitjos, les nostres emocions i les nostres decisions petites o grans... tot en maduració constant al mig del temps. Per construir relacions plenes de fidelitat, és fonamental aquest desenvolupament harmònic de les nostres facultats.

«També vull que tingueu afectes —deïa, en aquest sentit, sant Josepmaria—, perquè si una persona no posa el cor en el que fa, és poc agradable i espiritualment deforme».[7] Sovint, al final de les trobades amb tota mena de persones, el fundador de l'Opus Dei beneïa «els afectes», els sentiments dels qui havien anat a escoltar-lo, precisament per aquesta necessitat de posar el cor en el que fem. «Jesús, com a veritable home, vivia les coses amb una càrrega d'emotivitat. Per això l'entristia el rebuig de Jerusalem (cf. *Mt* 23, 37), aquesta situació li arrencava llàgrimes (cf. *Lc* 19, 41). També es compadïa davant el sofriment de la gent (cf. *Mc* 6, 34). Veient plorar els altres, es commovia i es torbava (cf. *Jn* 11, 33), i ell mateix plorava la mort d'un amic (cf. *Jn* 11, 35). Aquestes manifestacions de la seva sensibilitat mostraven fins a quin punt el seu cor humà estava obert als altres».[8]

'afectivitat és un espai de formació, de creixement, d'aprenentatge; ens diu coses veritables sobre nosaltres mateixos i sobre les nostres relacions. Integrar aquest aspecte en la nostra resposta a Déu és imprescindible per poder prendre decisions que involucrin la nostra vida en el temps. En aquest camp, cal estar atent per evitar dos extrems: el de qui nega el valor dels afectes i opta per silenciar-los i fer com si no existissin; o el de qui converteix l'impuls afectiu en l'única instància de decisió. En tots dos casos, el resultat és una fragilitat que acostuma a desembocar bé en la rigidesa de qui s'amarra a algun ídol, bé en la desorientació de qui canvia contínuament de rumb i es deixa portar per la percepció més immediata. Cap de les dues opcions genera el terreny on pot créixer una fidelitat alegre. Si no aprenem a connectar les nostres emocions amb la realitat que ens envolta, i amb la nostra pròpia, sorgeix la por del futur, el temor de les grans decisions, la fragilitat del «sí, vull» que en el seu dia vam dir. En canvi, una formació afectiva que involucri també la intel·ligència possibilita una vida estable, en la qual es gaudeix de les coses bones i es porten amb serenitat les menys bones.

Despertar la nostra vocació a l'amor

En una altra d'aquelles jornades esgotadores, Jesús descansa al costat del pou. Una dona que no pertany al poble jueu el troba allà. El Senyor coneix el cor de la samaritana: sap que ha tingut una vida borrascosa, que ha patit molt, que el seu cor està ple de ferides. I justament perquè coneix el seu interior, els desitjos profunds de felicitat que la mouen, aquests anhels d'una pau veritable, es fica ràpidament fins al fons de la seva vida. «—No en tinc, de marit. Li diu Jesús: —Fas bé de dir que no en tens. N'has tingut cinc, i l'home que ara tens no és el teu marit» (*Jn 4, 17-18*). La samaritana potser s'havia resignat a la conclusió que la fidelitat no és possible; potser fins i tot pensava que no estem fets per a coses tan grans.

Potser hem tingut experiències similars, en la nostra vida o en la de persones que estimem. Però tot això no és cap obstacle per recomençar una vida de fidelitat, que és sinònim de felicitat. Com a

aquesta dona, que tot i que no ho sap, està a punt de convertir-se en deixeble, Jesús ens parla de reescriure la nostra vida: «El qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna» (Jn 4, 14). Jesús, sap com entrar al cor ferit d'aquesta dona: «va dirigir una paraula al seu desig d'amor veritable, per alliberar-la de tot el que enfosquia la seva vida i conduir-la a l'alegria plena de l'Evangelí».[9] Crist sintonitza amb la vocació profunda a l'amor de la samaritana, es fa càrrec de la seva història i la convida a una nova conversió: és la «crida de l'amor de Déu al nostre amor, en una relació en la qual precedeix sempre la fidelitat divina».[10]

Andrés Cárdenas Matute

---

[1] Benet XVI, Àngelus, 2.IX.2012.

[2] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 57. El que està destacat en cursiva és de sant Josepmaria.

[3] Sant Agustí, *Confesiones*, XI, 22.

[4] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 7.

[5] *Ibidem*, núm. 1.

[6] Sant Joan Pau II, Audiència, 21.X.1998.

[7] Sant Josepmaria, notes d'una reunió familiar, 2.X.1972.

[8] Francesc, *Amoris Laetitia*, núm. 144.

[9] Francesc, *Amoris Laetitia*, núm. 294.

[10] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 2.

[Torna als continguts](#)

De generació en generació

«El Senyor desfà els plans de les nacions, tira a terra els propòsits dels pobles» (*Sl* 33, 10). Aquest vers del salmista ens podria semblar una mica sever si pensem en els nostres projectes personals. Tanmateix, si hi fem atenció, el salm fa referència concretament a la fragilitat del que es construeix prescindint de Déu, posant els fonaments «damunt de sorra» (cf. *Mt* 7, 26). Per això, continua el salmista: «Però els plans del Senyor persisteixen, manté per sempre els propòsits del seu cor» (*Sl* 33, 11). La Sagrada Escripura ens recorda de moltes maneres la flaqueza del que és purament humà, encara que sembli fort, davant l'enorme solidesa de tot el que Déu inicia en la història, malgrat la seva fragilitat aparent. I l'Opus Dei és precisament un d'aquests projectes del cor de Déu que, amb el temps, es desplega de generació en generació.

Amb la frescor del 2 d'octubre del 1928

Si haguéssim de resumir en una sola frase el gran «projecte» del cor de Déu que és l'Opus Dei, ho podríem fer probablement amb aquelles paraules de Jesús que van ressonar al cor de sant Josepmaria el 7 d'agost del 1931: «I jo, quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi» (*Jn* 12, 32). En realitat, aquest projecte del Senyor és molt més antic que l'Obra: és un pla en curs des de fa més de dos mil anys que explica la raó de ser de la vida de tota l'Església; un projecte al qual són convocats homes i dones de totes les races, llengües, èpoques i condicions per formar un sol poble. Tanmateix, el 2 d'octubre del 1928 Déu va voler donar un nou impuls a aquest projecte i va crear una nova família en el si de la seva Església. Així sintetitzava sant Josepmaria la intuïció d'aquell moment: «Que, en

tots els llocs del món, hi hagi cristians amb una dedicació personal i libèrrima, que siguin altres Cristos».[1]

L'Obra és molt jove en comparació amb l'Església i amb tantes institucions que han sorgit al llarg de la seva història. Tot i així, a mesura que ens apropem al seu primer centenari, i en percebre com han canviat les circumstàncies històriques respecte al moment fundacional, és lògic que ens preguntem per la manera de continuar sent fidels a aquest carisma diví. «El centenari serà un temps de reflexió sobre la nostra identitat, la nostra història i la nostra missió»,^[2] ha escrit el prelat de l'Opus Dei. Ens omple de pau la idea de desplegar, a l'empara de l'Església, aquesta inquietud per ser cada vegada més fidels. L'Esperit Sant ha sabut fer de la seva Església un poble fidel enmig de tantes vicissituds de la història, i encoratjant-la perquè no perdés la seva frescor i la seva fecunditat. Per això, és precisament des de molt endins de l'Església com podem transmetre a les generacions futures l'Opus Dei, «amb la mateixa puixança i frescor d'esperit que tenia el nostre Pare el 2 d'octubre del 1928».^[3] Contribuir a aquesta continuïtat fidel també forma part del nostre camí.

Per ser milícia, cuidar de la família

Sant Josepmaria utilitzava sovint el binomi «família i milícia» per descriure la naturalesa de la nova realitat que Déu li havia demanat que fundés. Per això, una continuïtat fidel té molt a veure amb custodiar l'actualitat d'aquesta descripció, amb mantenir ben oxigenats aquests dos pulmons. Recordar que l'Obra ha estat volguda per Déu com una família ens ajudarà, en primer lloc, a tenir present que els llaços que ens uneixen no són primàriament fruit de la nostra lliure elecció, sinó de l'acceptació d'un do rebut, de la mateixa manera que no triem els nostres pares ni els nostres germans. El pes que puguin tenir afinitats de caràcter, d'edat o d'una altra mena és secundari: no és decisiu a l'hora d'oferir el nostre afecte. Per això, monsenyor Xavier, segon successor de sant Josepmaria, repetia sovint: «Que us estimeu». És una invitació a redescobrir la vida dels nostres germans, a no excloure ningú de la nostra amistat.

Aquest caràcter de família de l'Opus Dei també té, des del principi, dos trets fonamentals que podríem resumir així: som una *llar* i tenim un *aire de família*. La llar és l'espai que permet la intimitat i el creixement en un clima agradable, d'estima mútua. Salta a la vista, llavors, la importància que té per a la continuïtat fidel la feina de l'Administració dels centres de l'Opus Dei —«apostolat dels apostolats», com l'anomenava sant Josep maria—, i la necessitat de l'afany de cadascú per *fer llar*.

Al seu torn, com passa a totes les cases, també tenim un *aire de família* propi, únic, recognoscible a qualsevol lloc, però que presenta també tota la varietat de l'extensió territorial de l'Obra. Aquest *aire* està marcat per la secularitat —som cristians al mig del món, iguals que els altres—, per l'elegància dels qui valoren la bona educació en la convivència i per la nostra pròpia història. Els costums i les tradicions de la vida de família, que ens vinculen amb el nostre origen, ens ajuden a sentir-nos part d'una cosa que ens transcendeix; ens donen una clau per situar-nos al món adequadament: no com a individus aïllats, sinó precisament com a membres d'una família. A més, els centres de l'Opus Dei han estat sempre llars obertes a tots els que volen participar en les seves activitats; «han de ser llocs en què moltes persones trobin un amor sincer i aprenguin a ser amigues de veritat».[4]

D'altra banda, cal recordar que el fet que l'Opus Dei és milícia significa comprendre la nostra vida en els mateixos termes que la de Jesús. Com que «no és possible de separar en Crist el seu ésser de Déu-Home i la seva funció de Redemptor»,[5] els cristians tampoc podem entendre l'apostolat com una mera activitat externa, sinó com una cosa constitutiva: «No fem apostolat, som apòstols».[6] En aquest sentit, el Papa Francesc ha subratllat que «la nova evangelització ha d'implicar un nou protagonisme de cadascun dels batejats. Aquesta convicció es converteix en una crida dirigida a cada cristià, perquè ningú no postergui el seu compromís amb l'evangelització, perquè si un de debò ha fet una experiència de l'amor de Déu que el salva, no necessita gaire temps de preparació

per sortir a anunciar-lo».[7] L'Obra ha estat i és milícia, perquè existeix per portar la felicitat de la vida amb Déu a tots els homes.

De l'enlluernament a l'amor

El primer capítol de *Forja* recull moltes reflexions de sant Josepmaria entorn de la vocació. *El capítol* té com a títol «Enlluernament», perquè una crida de Déu, quan és autèntica, suposa una ampliació sorprenent d'horitzons, una revelació de l'amor personalíssim de Déu per cadascú. El centre lluminós d'aquest enlluernament no pot ser cap altre que Jesús, que és qui crida i aquell a qui responem. Tanmateix, tots hem experimentat com Crist se serveix de l'atracció que susciten els cristians per donar-se a conèixer: l'Església participa de la seva bellesa (cf. *Ef* 5, 27). Per això, la crida de Crist a seguir-lo en l'Opus Dei està guiada per un enlluernament davant de la vida d'aquesta família: d'una manera o una altra, tots hem intuït que aquest era *el nostre lloc* per viure al costat de Déu.

Si pensem en la nostra vocació a l'Opus Dei des de l'analogia amb l'experiència de l'amor humà, podem trobar algunes llums per al nostre camí. En l'amor entre esposos, el pas del temps permet progressar de l'*enamorament* cap a l'*amor*. Es tracta d'un progrés — no d'un retrocés— en què pot decaure cert entusiasme, en el qual apareixen davant dels nostres ulls les debilitats de la persona estimada. Però és precisament aquest tocar de peus a terra, aquest contacte amb la realitat, el que permet que sorgeixi l'amor veritable: un amor pel qual un és capaç de lliurar-se a algú que no és perfecte, amb la convicció que és qui dona sentit a la nostra vida. En aquest progrés, tots dos trobaran cada vegada més motius per estimar-se, i la seva vida junts adquirirà una solidesa que no tenia en els primers moments. Si, en canvi, es deixen envair per la tebiesa i el desencant, l'amor retrocedirà; no es produirà aquest pas necessari de l'*enamorament* a l'*amor*. La tebiesa, en efecte, és una malaltia de la voluntat, que sembla incapaç de moure's una vegada ha passat l'entusiasme; el desencant, per la seva part, és un defecte de la intel·ligència, incapaç d'assumir adequadament la imperfecció

pròpia i aliena. Es tracta, doncs, de dos enemics que convé desemmascarar per poder viure d'amor al llarg de tota la vida.

En primer lloc, comprendrem que un *enlluernament* per l'Obra, com a camí d'unió amb Jesús, constitueix un signe de vocació del qual no es pot prescindir en la labor de discerniment. Després, sabrem valorar la part positiva de passar d'aquest enlluernament inicial a una consideració més serena de la realitat, a un enlluernament més profund, més madur, superant situacions ideals que ens incapacitarien per estimar. Finalment, arribarem a poder llegir la nostra vida en la d'aquells germans i germanes nostres «que ens han precedit en el camí i ens han deixat un testimoni preciós d'aquest *val la pena*».[8]

Augmentar l'herència

És característic d'una família deixar una herència, moltes vegades material, a la generació següent. De fet, al llarg de la història, l'acte de desheretar un fill ha estat considerat un dels càstigs més terribles que pot infligir un pare. Alhora, també és característic de la família el desig d'augmentar l'herència rebuda, per passar-la, millorada, a les generacions successives. Amb el pas dels anys, els homes i les dones que es van incorporant a l'Opus Dei reben una herència *augmentada* pels qui els han precedit. Així, a l'esperit que Déu va lliurar a sant Josepmaria, herència fonamental de la qual l'Obra no es pot *descapitalitzar*, s'hi sumen tant algunes maneres de viure el nostre esperit, pròpies de cada moment, com algunes obres d'apostolat corporatiu, fruit de la magnanimitat dels qui ens han precedit. Serà la tasca de cada generació transmetre viu i fresc l'esperit de l'Obra, adaptar les concrecions accidentals, fruit de cada temps, i renovar l'impuls que requereixin les diferents obres apostòliques corporatives.

Aquesta empresa d'augmentar l'herència de l'Opus Dei exigeix, en primer lloc, un afany personal important per formar-nos en l'esperit de l'Obra i per endinsar-nos sempre més en la vida de sant Josepmaria, conscients que va ser el transmissor d'un carisma diví. Són les obres de Déu les que fecunden la història, i no les ocurrències

humanes, per molt brillants que puguin semblar a primera vista. Per això, cada vegada serà més important aprofundir en la comprensió del que Déu va voler el 2 d'octubre del 1928.

En segon lloc, convé que sintonitzem vitalment amb una convicció de sant Josepmaria que ens ajudarà a «ser Opus Dei» en les nostres coordenades espaciotemporals: la modernitat radical de l'Evangelí respecte a les diferents cultures, en què el primer és el que vivifica les segones. D'aquesta manera, el que és veritablement nou —l'Evangelí, llegit també tenint en compte el carisma de l'Opus Dei— il·luminarà les ombres d'algunes manifestacions culturals, aparentment modernes, que neixen de la confusió i de la mentida del pecat. Això requereix distingir amb saviesa i delicadesa el que forma l'esperit del que és una concreció que pot canviar, i que efectivament ha canviat en el temps. En aquest àmbit, el Papa anima tots els cristians a no refugiar-se en el «sempre s'ha fet així», perquè aquesta actitud «mata la llibertat, mata l'alegria, mata la fidelitat a l'Esperit Sant que sempre actua cap endavant, i porta endavant l'Esperit».[9]

Sant Josepmaria resumia en frase rodona la novetat perenne de l'esperit de l'Obra: és, deia, «vell com l'Evangelí i, com l'Evangelí, també nou».[10] La consciència serena d'aquesta modernitat ens encamina cap a un apostolat lliure i responsable, que s'adapta a cadascú «com el guant a la mà», per poder transmetre l'Evangelí al nostre món. «Jesucrist estima especialment aquells que busquen tenir la vida que Ell ha volgut i predicat», va escriure en una ocasió. «I l'Opus Dei, sense normes accidentals rígides, per no entorpir amb disposicions antiquades l'adaptabilitat de l'Obra al temps, amb realitats d'unió, de pau i de caritat, crea una organització de catòlics cultes i conseqüents per a l'actuació social i pública».[11]

Finalment, augmentar l'herència de l'Opus Dei requereix també —Déu i l'Obra hi compten— creativitat per revitalitzar, quan sigui convenient, les obres d'apostolat ja existents i per donar lloc a tantes altres de noves, de tipus molt divers. La fidelitat institucional ens portarà de vegades a esforçar-nos per mantenir obres que d'altres van posar en marxa, i a donar-los el vigor que cada època requereixi.

Millorar el que altres van iniciar és un signe de maduresa en els qui formen part d'una institució que avança en el temps.

Una paternitat que continua

Tot i que algunes veus en el debat cultural hagin postulat la «mort del pare» com a requisit per a l'emancipació de l'ésser humà, les conseqüències d'aquesta proposta estan a la vista de tothom i es jutgen per si mateixes: les persones estan més soles i, per això, són més vulnerables. Allò que buscava conduir a la llibertat ha portat a una esclavitud més gran. En una família, el pare no és, al cap i a la fi, un obstacle per a la llibertat, sinó una condició necessària perquè la mateixa família existeixi i compleixi la seva missió: capacitar-nos per estimar, oferir-nos un lloc segur per créixer de manera saludable.

A l'Opus Dei, la paternitat encomanada al nostre Pare continua en la figura dels seus successors. Aquesta paternitat ens recorda que som fills estimats del Pare del cel, anima el nostre amor a Déu i als altres, ens sosté en la fidelitat a les crides de Déu i a l'herència familiar — l'esperit de l'Obra— que a tots ens correspon cuidar. El fet que correspongui al prelat de l'Opus Dei, juntament amb els Consells que l'ajuden en la seva tasca de govern, el discerniment del que pertany a l'esperit de l'Obra i del que és mudable^[12] no respon a uns criteris d'organització institucional, sinó a la naturalesa familiar de l'Opus Dei dins de l'Església. La paternitat en l'Obra és, per tant, una prova més de la misericòrdia de Déu amb nosaltres; és una manifestació que «el cel s'entossudeix que es faci».^[13]

«Penso en l'Obra i em quedo *abobao*».^[14] Aquestes paraules de sant Josepmaria no reflecteixen l'emoció passatgera d'un amor adolescent, incapaç de percebre les dificultats, i que anul·laria la capacitat de millora. Reflecteixen, més aviat, l'amor viu de qui deixa que la gràcia de Déu treballi al seu cor, any rere any. Per ser baules d'aquesta cadena, en la història que va començar el 1928, necessitem un cor així.

Nicolás Álvarez de las Asturias

- [1] Cf. A. Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, 1, p. 380.
- [2] Mons. F. Ocáriz, Missatge, 10.VI.2021.
- [3] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral 19.III.2022, núm. 12.
- [4] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 1.XI.2019, núm. 6.
- [5] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 122.
- [6] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 14.II.2017, núm. 9.
- [7] Francesc, Ex. ap. *Evangelii Gaudium*, núm. 120.
- [8] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 5.
- [9] Francesc, Homilia, 8.V.2017.
- [10] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 24.
- [11] Sant Josepmaria, *Instrucción para la obra de San Gabriel*, núm. 14
- [12] Cf. Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 11.
- [13] Sant Josepmaria, *Instrucció*, 19.III.1934, núm. 47.
- [14] Cf. Mons. X. Echevarría, Carta pastoral, agost 2014.

Torna als continguts

En la seva puresa original, en la seva novetat radiant

«Us he dit tot això perquè, quan arribi aquell temps, recordeu que ja us ho havia predit» (Jn 16, 4). Aquestes paraules que Jesús pronuncia durant l'Última Cena es projecten decididament cap al futur: fan que avui llegim la seva oració sacerdotal com si estiguessin dirigides a nosaltres, com una mena de testament sempre viu. Gran part del que el Senyor confia als seus deixebles en aquells últims moments fa referència a l'enviament de l'Esperit Sant: «Quan vingui l'Esperit de la veritat, us conduirà cap a la veritat sencera. Ell no parlarà pel seu compte: comunicarà tot el que senti dir i us anunciarà l'esdevenidor» (Jn 16, 13). Aquesta tensió cap al futur ens ha de portar a preguntar-nos, en tot moment: «Què espera avui el Senyor de nosaltres, els cristians?». És la pregunta que es feia el prelat de l'Opus Dei pocs mesos després de rebre aquest encàrrec del Senyor. I responia: «Que sortim a la trobada de les inquietuds i necessitats de les persones, per portar a tothom l'Evangeli en la seva puresa original i, alhora, al mateix temps, novetat radiant».[1]

Déu es continua lliurant als homes

La passió, la mort i la resurrecció de Jesús, nucli de la Revelació de Déu als homes, es va produir en un lloc concret i en un moment històric precís. Tanmateix, no es tracta d'un esdeveniment que hagi passat a la història, com succeeix amb totes les altres coses: el misteri pasqual continua donant fruit avui. De fet, l'Eucaristia, que és la forma sacramental d'aquests esdeveniments, no és només un record, sinó que és *memòria*, en el sentit bíblic de l'expressió: fa present

aquest misteri en tots els temps; és lliurament —*traditio*— de l'amor misericordiós del Pare al món. Tot i que torna a presentar un esdeveniment històric concret, l'Eucaristia ens mostra que el valor de la Pasqua trenca les barreres del temps per inserir-se en els nostres dies. I això no passa només amb aquest nucli de la manifestació de Déu, sinó, en certa manera, amb tots els ensenyaments de Jesús: ell ens confia la tasca de lliurar —*tradere*— aquesta Bona Notícia en cada moment de la història (cf. *Mt* 28, 19-20).

Aquesta missió, per la qual «l'Església, amb la seva doctrina, amb la seva vida i el seu culte, perpetua i transmet a cada generació tot allò que és i tot allò que creu»,^[2] implica necessàriament un progrés. Tot i que sovint es considera aquesta noció com a oposada a la de tradició, es tracta d'un malentès. En realitat, totes dues expressen un moviment harmònic: tant transmetre com progressar indiquen una obertura a la història. I això és el que fa l'Església quan camina lliurant la seva vida als homes i les dones de cada època. El protagonista d'aquesta tradició, d'aquest lliurament, és l'Esperit Sant, que fa eternes en la història les paraules de Jesús; i també ell és el protagonista del progrés, especialment a través de la vida de cadascun dels sants, que «posa de manifest i dona a conèixer aspectes sempre nous del missatge evangèlic».^[3]

La frescor dels orígens

Aquesta manera de ser de l'Església es replica en cadascuna de les realitats vives que formen l'únic Cos de Crist. És també, per tant, la manera de ser de l'Opus Dei, «vell com l'Evangeli i, com l'Evangeli, també nou».^[4] A l'Obra, com a l'Església, tradició i progrés formen un tot harmònic, com el formen també santedat i apostolat. La santedat, en efecte, s'expressa en la fidelitat a un esperit rebut de Déu, i l'apostolat es desenvolupa al mig d'un món necessàriament canviant. Aquesta harmonia és un fruit de l'Esperit Sant, que ens impulsa tant a valorar els ensenyaments rebuts com a renovar la nostra il·lusió per obrir nous camins per portar l'Evangeli al cor dels homes i les dones del nostre temps.

Quan el que es transmet és una vida, un esperit, una manera de ser, la fidelitat té lloc necessàriament des de l'obertura a la història. El que l'Església entrega a cada època no són objectes, coses inanimades, sinó una forma viva, la *forma Christi* que està cridada a transformar cada cultura des de dins. Qui, en anunciar l'Evangelí, renunciés a comprendre la situació històrica del seu interlocutor i la situació històrica de la societat en què es mou, i es preocupés només d'ensenyar una doctrina abstracta, com fixada una vegada per sempre, no estaria transmetent fidelment el missatge de Jesucrist.

En la *traditio evangelii*, la transmissió de l'Evangelí, la fidelitat s'assembla a la continuïtat d'un riu viu, cabalós, que ens posa en contacte amb la frescor dels orígens. Benet XVI explicava com l'Esperit Sant assegura «el vincle entre l'experiència de la fe apostòlica, viscuda en la comunitat original de deixebles, i l'experiència actual de Crist a la seva Església (...). La tradició —continuava— no és una transmissió de coses o de paraules, una col·lecció de coses mortes. La tradició és el riu viu que ens connecta amb els orígens, el riu viu en què els orígens estan sempre presents».
[5]

L'Opus Dei transmet al món un esperit, un estil cristià de vida, una comprensió de la profunda relació filial amb Déu que s'origina en el Baptisme. Aquest esperit, com la Tradició de l'Església de la qual forma part, no es pot codificar i especificar en tots els seus aspectes, ni ho ha de fer. A més, alguna concreció d'avui no necessàriament continuarà vigent demà, perquè el que es transmet al llarg del temps no és tant això com un esperit filial pel qual vivim en Crist, capaç de donar vida en cada nova situació que la història presenta. «Cada cop que intentem tornar a la font i recuperar la frescor original de l'Evangelí —ha escrit el Papa Francesc—, brollen nous camins, mètodes creatius, altres formes d'expressió, signes més eloqüents, paraules carregades de renovat significat per al món actual».[6]

Un *aggiornamento* en la vida personal

Jesús va encomanar als seus deixebles la tasca d'arribar a tots els homes i a tots els pobles, i conèixer-ne la cultura i el context. Per

expressar aquest repte s'utilitza sovint la paraula italiana *aggiornamento*, que literalment significa “renovar-se”, “posar-se al dia”. La van utilitzar, per exemple, sant Joan XXIII i els seus successors per referir-se a la missió del Concili Vaticà II. En si mateix, el terme expressa la sol·licitud per no perdre rellevància, per estar en sintonia amb el que la gent entén o experimenta. Tanmateix, hi va haver qui en va empobrir el significat advocant perquè l'Església es «posés al dia», en el sentit de plegar-se simplement a les circumstàncies dels temps, com qui «ajusta» el seu missatge a les exigències de les diferents novetats, i al cap i a la fi perd el missatge.

Sant Josepmaria no va tardar a rebatre aquesta segona comprensió del terme. En diverses ocasions, va advertir que no és l'Església la que s'ha d'adaptar als temps, sinó que és cada època la que necessita descobrir el missatge salvador de Jesucrist: «L'*aggiornamento* —deia—, s'ha de fer, abans que res, en la vida personal, per posar-la d'acord amb aquesta vella novetat de l'Evangelí».[7] Afegia, a més, que una persona que viu l'esperit de l'Opus Dei, en la mesura que treballa al mig del món i està plenament incorporada en els processos de la societat, hauria d'estar naturalment al dia, *aggiornato*, i actualitzar també d'aquesta manera la seva missió.

Aquest dinamisme de la fidelitat, ha explicat el Prelat de l'Opus Dei, es produeix sobretot com un «*aggiornamento* natural»: el d'una persona que encarna l'esperit que va transmetre sant Josepmaria. «És, sobretot, en l'àmbit de l'apostolat personal —que és el principal a l'Obra—, i en el d'orientar amb sentit cristià les professions, les institucions i les estructures humanes, on intentem posar iniciativa i creativitat per arribar al tracte d'amistat sincera amb nombroses persones i portar la llum de l'Evangelí a la societat».[8]

Les persones que intenten encarnar l'esperit de l'Opus Dei estan habitualment predisposades, per la seva mateixa vocació, a aquesta «continuitat creativa». Tanmateix, aquesta disposició no és automàtica: per ser creatius, cal «conèixer en profunditat el temps en què vivim, les dinàmiques que el travessen, les potencialitats que el caracteritzen, i els seus límits i les injustícies, de vegades greus, que

l'afligeixen».[9] Si la idea d'«adaptació» fa pensar en una sèrie de forces que empenyen des de fora, i que demanen que es modelin a les noves exigències dels temps, expressions com «fidelitat dinàmica» o «continuitat creativa» miren més aviat cap a una activitat des de dins, des d'una vida interior vibrant, per la qual cadascú pensa i actua amb creativitat, en un diàleg constant amb la realitat que l'envolta.

La creativitat està, doncs, estretament lligada a la «professionalitat» en el sentit més genuí del terme; estimula la intel·ligència —*intus legere*, llegir dins— amb la qual es penetra en les coses, sense quedar-se a la superfície. La creativitat és fruit de l'amor al món i a les persones, perquè implica l'esforç de buscar nous camins, sense cedir a la facilitat d'una repetició literal del que s'ha adquirit, que sempre és menys exigent per a un mateix i menys eficaç per als altres. La creativitat és, en fi, fruit de l'oració sincera: només mirant Jesús, centre de la història, es poden trobar noves claus per entrar al cor dels nostres contemporanis.

El deixeble farà obres més grans

En estudiar com la doctrina cristiana s'ha anat desplegant al llarg del temps, sant John Henry Newman es va adonar que tota la predicació de Jesús contenia, com una llavor, tot el que el cristianisme arribaria a ser al llarg de la història.[10] S'entén així com, igual com una llavor germina i floreix en funció de la qualitat del sòl, de les condicions climàtiques i de les circumstàncies ambientals, el cristianisme ha donat lloc, al llarg de la història, a fenòmens aparentment inèdits que en realitat no són *absolutament nous*, perquè estaven continguts en la llavor. Tanmateix, està clar que aquells fruits, amb els seus colors i les seves fragàncies, necessitaven un temps oportú i les condicions favorables per arribar a ser possibles.

La fe dels primers deixebles en la presència real del cos de Crist en l'Eucaristia, per exemple, va ser la llavor que fructificaria molt temps després en forma de culte eucarístic fora de la Santa Missa, en la construcció d'Esglésies, o en la nostra adoració davant dels sagraments. Tanmateix, tot això no va poder començar a madurar fins que, al

segle IV, els cristians van començar a tenir les condicions per desenvolupar el culte eucarístic. Tota *novetat* genuïna remet a la llavor de l'origen, quan el fruit encara era invisible.

Una cosa similar passa amb l'esperit de l'Obra. Certament, sant Josepmaria va rebre l'essència del carisma, el nucli del que es transmetria amb el temps, però no podia preveure tot el que s'originaria a partir d'aquest missatge. Ja durant la seva vida, de fet, va fer experiència moltes vegades d'aquesta realitat, i és lògic que això continuï passant al llarg dels segles. Resant en veu alta durant la seva estada a la Legació d'Hondures el 1937, ho expressava així: «Per la misericòrdia de Déu, soc la primera baula, i vosaltres sou també primeres baules d'una cadena que es continuarà pels segles sense fi. Jo no estic sol; ara hi ha ànimes —i n'arribaran moltes més en el futur— disposades a patir amb mi, a pensar amb mi, a participar amb mi de la vida que Déu ha dipositat en aquest cos de l'Obra, que amb prou feines ha nascut».^[11]

Mons. Fernando Ocariz, en un dels seus primers viatges com a Pare d'aquesta família, assenyalava a Madrid que tota nova etapa a l'Opus Dei «és una bona ocasió perquè cadascú es plantegi començar una altra vegada, per sentir l'Obra a les nostres mans amb més agraïment i més responsabilitat».^[12] Aquest dinamisme de la vida ja el va anunciar Jesús als seus deixebles en la seva oració sacerdotal durant l'Última Cena: «Qui creu en mi, també farà les obres que jo faig, i encara en farà de més grans» (*Jn* 14, 12). La novetat en la continuïtat, per la qual l'arbre creix i s'enrobusteix, és en definitiva el resultat de la identificació amb Jesucrist i de la docilitat al seu Esperit. En el pla de Déu per als homes, són el Fill i l'Esperit Sant que ens mostren per què la veritat i la història no s'oposen: el Fill, la Veritat en persona, és Aquell cap al qual apunta la història i del qual tota la història rep el seu sentit; i l'Esperit, que guia l'Església en el seu caminar terrenal, és Aquell que ens conduirà a la veritat completa.

Giuseppe Tanzella-Nitti

- [1] Mons. F. Ocàriz, Missatge, 7.VII.2017.
- [2] Concili Vaticà II, *Dei Verbum*, núm. 8.
- [3] Benet XVI, Discurs, 19.XII.2019.
- [4] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 24.
- [5] Benet XVI, Audiència, 26.IV.2016.
- [6] Francesc, *Evangelii gaudium*, núm. 11.
- [7] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 72.
- [8] Mons. F. Ocàriz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 10.
- [9] Mons. F. Ocàriz, Missatge, 7.VII.2017.
- [10] Cf. J. R. Newman, *Ensayo sobre el desarrollo de la doctrina cristiana*, Universidad Pontificia de Salamanca, 2009.
- [11] Sant Josepmaria, *Crecer para adentro*, p. 85 (AGP, biblioteca, P12).
- [12] Mons. Fernando Ocàriz, Viatge pastoral a Madrid, VI/VII.2017, a: www.opusdei.org

[Torna als continguts](#)

www.opusdei.org